



# Frivillig i byen – handleplan 2

17-06-2013

## 0. Indledning

Sagsnr.

2012-133971

Denne handleplan fokuserer på borgere, der er aktive frivillige inden for tre overordnede områder:

Dokumentnr.

2013-398270

- De folkeoplysende foreninger,
- Kultur- og Fritidsforvaltningens institutioner og -projekter samt
- Brugerråd og –bestyrelser.

Sagsbehandler

Anders Christensen

Handleplanen bygger på tre politikker:

- Kultur- og Fritidspolitikken,
- Frivillighedspolitikken samt
- Folkeoplysningspolitikken.

Baggrundsprocessen har været workshops med henholdsvis foreningsområdet og medarbejdere fra Kultur- og Fritidsforvaltningens institutioner samt sparring og kvalificering med centrale personer i Kultur- og Fritidsforvaltningen.

I afsnit 1 beskrives de konkrete handlingsforslag kortfattet og i afsnit 2 er en mere uddybet baggrund for de enkelte forslag.

## 1. De konkrete forslag til handlinger

### 1. Styrkelse af samarbejdet mellem de folkeoplysende foreninger og kommunens forvaltninger

**Formål:** At styrke de lokale frivillige foreninger ved i højere og mere strategisk grad at understøtte lokale netværk og facilitere stærke samarbejder/partnerskaber med de kommunale institutioner, på tværs af kommunens forvaltninger, således at endnu flere børn og unge kan blive aktive medlemmer og frivillige/ledere i foreningerne.

At sikre et fast lokalt kontaktpunkt til kommunen, som skal være med til at sikre videndeling (begge veje), synergi mellem kommunale og frivillige indsatser og samtidig fungere som kanal for at inddragelse.

**Handling:** Der knyttes efter behov en fast konsulent til hver bydel.

Konsulenternes funktion skal overordnet være:

- At være en personlig kommunal kontaktperson for frivillige foreninger, som kan bidrage med overblik, ”kommuneviden”, se koblinger og guide videre

**Planlægning**Nyropsgade 1, 3. sal  
1602 København V

- At være sparringspartner for frivillige i forhold til idéudvikling, rekruttering og fastholdelse af børn og frivillige, konkrete problemstillinger, juridiske forhold, organisationsudvikling m.m.
- At fungere som en Playmakerfunktion; brobygning og facilitering af partnerskaber mellem foreninger og de forskellige forvaltningers kommunale institutioner (herunder skoler, fritidshjem og klubber, forebyggelses- og sundhedscentre etc.) ift. rekruttering, fastholdelse, deling af faciliteter mm.
- Tæt samarbejde med og understøttelse af lokalt foreningsnetværk. Bidrage til opstart af netværk i de områder, der måtte ønske at etablere et sådant.
- at sikre videndeling og et stærkt samarbejde mellem centralforvaltningen og decentrale institutioner
- I et samlet team at dele erfaringer, udbrede best practice, i forhold til udvikling og understøttelse af foreningslivet; herunder udvikling af fælles strategi og modeller for hvordan partnerskaber mellem foreninger og kommunale institutioner faciliteres, udvikles og understøttes i alle sine faser. Vigtigheden heraf træder endnu tydeligere frem i lyset af den kommende skolereform-ændring.

**Økonomi:** Afholdes inden for de eksisterende økonomiske rammer.

## **2. Håndbog for inddragelse af frivillige**

**Formål:** At gøre det nemmere for Kultur- og fritidsforvaltningens institutioner og projekter at samarbejde med frivillige ved at afklare og skabe overblik over regler, muligheder og procedurer for brug af frivillige. For eksempel med hensyn til forsikring, adgang til IT-systemer, nøgler, kompetencer og dagpengeregler.

**Handling:** Der skabes overblik over de mest relevante regler, procedurer og lignende omkring inddragelse af frivillige i kommunal sammenhæng, og samler det på en overskuelig måde, så det bliver nemt for den enkelte medarbejder eller leder på en institution at få svar og relevant viden. Arbejdet vil også inkludere at tage fælles stilling til, hvordan en frivillig fx kan få adgang til IT-systemer, nøgler og lignende, og bane vejen for at mindske de interne barrierer, der kan være for inddragelse af frivillige. Det vil også være relevant at samle og formidle gode eksempler på samarbejdsaftaler, frivilligkontrakter og andre erfaringer.

**Økonomi:** Afholdes inden for de eksisterende økonomiske rammer

## **3. Uddannelse og opkvalificering af medarbejdere og ledere omkring frivilliginddragelse**

**Formål:** Øge kompetencerne hos medarbejdere og ledere til at samarbejde med frivillige organisationer og frivillige samt til at inddrage brugerne for derigennem at skabe grundlaget for øget involvering af frivillige på kultur- og fritidsområdet.

**Handling:** Skabe forskellige kursustilbud af kortere og længere varighed omkring frivilliginddragelse. Evt. gennem et samarbejde med en anerkendt undervisningsinstitution om at etablere meritgivende kurser i frivilliginddragelse.

**Økonomi:** Afholdes inden for de eksisterende økonomiske rammer

#### **4. Facilitere CSR-samarbejde**

**Formål:** Forbedre kvaliteten og udbuddet af aktiviteter hos foreninger, projekter og Kultur- og fritidsforvaltningens institution ved at facilitere samarbejde med virksomheder, som ønsker at yde en social indsats, hvorved de gode erfaringer, der er høstet indtil videre udbygges og øges.

**Handling:** Afsætte ressourcer til en fuldtidsmedarbejder på CSR-området til at forsætte udviklingen af CSR-indsatsen, og fremadrettet gøre det nemmere for virksomheder at samarbejde med og understøtte kultur- og fritidsarbejdet i Københavns Kommune.

**Økonomi:** 0,5 mio. kr. årligt til en fast medarbejder på CSR-området samt 0,2 mio. kr. til aktiviteter

#### **5. Særlige partnerskabsmidler**

**Formål:** At sikre og bakke op om den almindelige, frivillige drift i folkeoplysende foreninger i udsatte byområder, idet de i særlig grad står over for udfordringer med fx sociale problemstillinger, rekruttering af frivillige og inddrivelse af kontingent for deres aktiviteter. Erfaringerne på dette område er gode og det er en forholdsvis beskedent økonomisk indsats som skaber en stor effekt med hensyn til børns inddragelse i det organiserede foreningsliv.

#### **Handling:**

Der afsættes midler til en fortsættelse og udvidelse af puljen for særlige integrationsmidler, der p.t. er på 1,2 mio. kr.

#### **Økonomi:**

Pris: 3,5 mio. kr./år fra og med 2014.

#### **6. Strategisk arbejde med brugerinddragelse/frivillige**

**Formål:** At øge produktiviteten og kvaliteten af KFFs tilbud til borgerne ved systematisk inddragelse af brugere/frivillige

**Handling:** At alle Kultur- og Fritidsforvaltningens institutioner arbejder strategisk med frivillighed og brugerinddragelse og i deres årlige møde med direktionen beskriver dette.

**Økonomi:** Intet

## **7. Tilskud til store foreninger**

**Formål:** At sikre gode vilkår for større foreninger, hvis administrative udfordringer overstiger, hvad man almindeligvis kan forvente løftet ved en frivillig indsats. Med dette forslag imødekommes til dels de organisatoriske udfordringer, som særligt store foreninger oplever kan trække tænder ud hos frivillige.

**Handling:** At tildele alle folkeoplysende foreninger med mere end 350 medlemmer under 25 år et årligt administrationstilskud på 100.000 kr.

**Økonomi:** Ca. 5 mio. kr.

## 2. Baggrund for de konkrete forslag til handlinger

### 1. Styrkelse af samarbejdet mellem de folkeoplysende foreninger og forvaltningen

**Baggrund:** I dag er den opsøgende bydelsindsats begrænset til de udsatte byområder, hvor fokus er på integrationsarbejde.

De folkeoplysende foreninger gav til workshoppen tydeligt udtryk for, at de var glade for den eksisterende indsats, men også at der var et stort potentiale for at udvide indsatsen, så der samlet set kunne lægges flere timer i den enkelte bydel. På den måde ville der kunne skabes en endnu stærkere relation til forvaltningen – og der ville være mere tid til at arbejde dybdegående med understøttelse af lokale samarbejder, partnerskaber og netværk i bydelen, imellem foreninger – og imellem foreninger og kommunale institutioner m.fl.

Med en udvidelse af indsatsen og etablering af et team af bydelskonsulenter vil der samtidig være mulighed for at arbejde strategisk med partnerskabstankegangen og gå i dialog med de andre forvaltninger herom, også på centralt plan. Dette synes endnu mere centralt i forbindelse med den kommende skolereformændring.

Desuden var der et ønske om at få indsatsen bredt ud til flere områder i byen og ligeledes få et bredere sigte end integration.

De fremhævede endvidere den personlige kontakt med én (eller få) kommunal(e) medarbejder(e) som helt central i forbindelse med at føle sig lyttet til, opleve åbenhed for deres ideer og blive inddraget i kommunale beslutninger mv.

Det foreslås, at denne indsats udvides til ikke kun at omfatte integrationsarbejde, men at sigte bredere på hele de frivillige folkeoplysende foreningernes virkeområde. Der vil i udpræget grad blive samarbejdet med de lokale institutioner i området og erfaringer med at lade en konsulent være placeret decentralt noget af tiden er gode.

### 2. Håndbog for inddragelse af frivillige

**Baggrund:** Blandt mange medarbejdere og ledere er der tvivl om, hvad de må bruge frivillige til, og hvordan man gør det uden at komme i karambolage med dagpengeregler, HR-retningslinjer, fagforeninger og andet. Det betyder, at man nogle steder lukker øjnene og håber på tilgivelse, hvis regler bliver overtrådt, og andre helt afstår at samarbejde med frivillige. Dem, som giver sig i kast med at få overblik over regler og retningslinjer, oplever det som meget tidskrævende – og ofte også at de får forskellige svar afhængig af hvem de spørger.

### 3. Uddannelse og opkvalificering af medarbejdere og ledere omkring frivilliginddragelse

**Baggrund:** Medarbejderes rolle bliver forskudt fra en konkret faglighed og opgaver med fx at drive eller producere fritids- og kulturtilbud for byens borgere til også at facilitere, formidle og indgå samarbejde med frivillige/brugere og borgere om at samskabe aktiviteter. Det vil også betyde ledelsesmæssige udfordringer, da samarbejdet ikke kan baseres på almindelige ansættelsesretlige principper, men skal bygge på personlig lyst og engagement.

### 4. Facilitere CSR-samarbejde

**Baggrund:** CSR (Corporate Social Responsibility - virksomhedens sociale ansvar) handler om virksomhedens ønske om at gøre en forskel fx ved at yde en social indsats. Kultur- og Fritidsforvaltningen har med midler fra Integrations- og Socialministeriet haft et CSR-projekt 2011-2012, der med succes har koblet forskellige virksomheder og foreninger sammen, primært igennem større ”Speeddating”-arrangementer. Det har resulteret i forskellige partnerskaber, hvor foreninger har fået gavn af virksomheders kernekompetencer eksempelvis i form af viden om økonomi eller organisationsudvikling. Erfaringen fra projektet har været, at det ikke er ligetil at skabe samarbejde mellem private virksomheder og frivillige foreninger, og der har været et udbredt behov for en facilitator til at klæde de to parter på, så mødet bliver så frugtbart som muligt.

CSR-projektet og kontakten med virksomhederne har yderligere resulteret i en række sponsoraftaler fx gratis telefoni til foreningsguideprojektet og tilbud om gratis økonomisk rådgivning til frivillige folkeoplysende foreninger og aftenskoler.

Der har fra foreningerne og virksomhederne været en meget positiv tilbagemelding, og det vurderes, der er et stort potentiale for at facilitere yderligere samarbejder.

### 5. Særlige partnerskabsmidler

**Baggrund:**

I oktober 2011 besluttede Kultur- og Fritidsudvalget at omlægge Brobygningspuljen, som gav støtte til kortere integrationsprojekter i foreningslivet. Det blev til De særlige integrationsmidler, som støtter foreninger over en længere periode, så der opnås til en mere vedvarende integrationsindsats.

Ideen er, at sikre et aktivt foreningsliv i de udsatte byområder og støtte op om de indsatser, som er varige og som allerede fungerer, frem for kun at satse på nye projekter. De særlige integrationsmidler bliver således givet til folkeoplysende foreninger, der gennem længere tid har

bevist, at de gør en særlig indsats for børn og unge (særligt med etnisk minoritetsbaggrund) i de udsatte byområder.

Til workshoppen i forbindelse med denne handleplan fremhævede foreningerne mange særlige udfordringer, der gør sig gældende ved at være forening i de udsatte byområder i København, og de særlige integrationsmidler blev nævnt som et vigtigt skridt i den rigtige retning. Der var et stærkt ønske om at udvide, så flere foreninger, der tager et stort ansvar og lever op kriterierne, ligeledes kan tildeles midler.

Forvaltningen vurderer, at der, udover de eksisterende, er yderligere 10 foreninger, der egner sig til denne type af partnerskaber, og som vil kunne leve op til kriterierne for tildeling af midlerne.

Der er pt. afsat 1,2 mio. kr. årligt til indsatsen. Midlerne tildeles foreningerne for tre år af gangen, men vil kunne tildeles samme forening i flere sammenhængende perioder. Foruden 1 mio. kr. til foreningerne, er der afsat en aktivitetspulje på 50.000 kr./år og 150.000 kr./år til løn, idet alle foreningerne bakkes op og følges tæt af en konsulent fra forvaltningen. Midlerne fordeles af Folkeoplysningsudvalget.

## **6. Strategisk arbejde med brugerinddragelse**

**Baggrund:** En række undersøgelser, senest forvaltningens egen brugerundersøgelse på institutionerne viser, at der er et uforløst potentiale af frivilligt arbejde. En øget inddragelse må forventes at påvirke institutionernes aktivitetsniveau, frivillige, mangfoldighed, legitimitet og relevans i positiv retning.

Der er mange gode erfaringer med inddragelse af brugere/frivillige/borgere på Kultur- og Fritidsforvaltningens institutioner. Erfaringerne er dog meget spredte og intensiteten varierer også ganske meget. Involvering af frivillige stiller ledelsesmæssige krav til institutionerne og deres medarbejdere, når de skal inddrage og samarbejde med frivillige, hvis primære drivkraft er deres personlige lyst og engagement. Hvis potentialet for inddragelse af frivillige skal forløses, kræves det derfor, at der ledelsesmæssigt sættes og holdes fokus på området.

KFFs Servicecenter tilbyder konsulentbistand, redskaber og processer til arbejdet med at udvikle tilbud/services med bidrag fra brugerne. Konsulenterne kan fx facilitere A-Z processer, hvor der systematisk skabes sammenhæng mellem strategiske mål, metoder til inddragelse og opfølgning på effekter. Derudover tilbyder Servicecenteret sparring, rådgivning og bidrag til design og afvikling af brugerdrevne processer.

## **7. Tilskud til store foreninger**

**Baggrund:** Alle folkeoplysende foreninger modtager efter samme retningslinjer og tariffer. Det er imidlertid en erfaring, at foreninger når

de når 3-400 medlemmer begynder at få en række administrative udfordringer, som kan være vanskelig at håndtere – ikke mindst i en vækstfase.

De opgaver som særligt kan komme til at halte er bogholderi, medlemsregistrering, kontingentopkrævning, turneringstilmeldinger, forældreinvolvering, frivilligrekruttering osv. Selvom administrative opgaver ikke lyder specielt sexet er det vitale funktioner for ikke mindst større foreninger.